

Forfatter: Goldschmidt, M. A.

Titel: Fortælling om en Flue

Citation: Goldschmidt, M. A.: "Fortælling om en Flue", i Goldschmidt, M. A.: *M. Goldschmidts Poetiske Skrifter*, udg. af A. Goldschmidt, 1896-98, s. 251. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-goldschmidt06tom-shoot-workid56006/facsimile.pdf> (tilgået 18. april 2024)

Anvendt udgave: M. Goldschmidts Poetiske Skrifter

VIII.

FORTÆLLING OM EN FLUE

[Svogerens fortæller:]

En Dag i Høsten gik jeg omkring i mit Værelse og morede mig med at fange Fluer og kaste dem ud af Vinduet. En af dem kom ned i min Vandkaraffel, der var halv fyldt, og var saa uheldig at berøre Vandfladen med Spidsen af Benene. Den gjorde fortvivlede Anstrengelser for at komme i Frihed; men den gjorde dem dumt; thi i Stedet for at anvende Kræfterne paa at flyve lige op, fløj den til en af Siderne og styrtede tilbage igjen. Jeg tænkte: Det har den godt af! Det er maaske en af dem, der stak mig, medens jeg sov til Middag. For at gjøre den Dødskampen kortere, rystede jeg Flasken; men den holdt sig stadig ovenpaa. Saa lod jeg den skjøtte sig selv og satte mig til at læse.

Men jeg blev forstyrret af den surrende Lyd, der kom fra Vandflasken, og med Et blev jeg blød om Hjertet, og den underlige Tanke kom over mig: Der ligger nu et levende Væsen i

Dødsfare. Hvo ved, om den ikke lovede sig endnu megen Glæde i dette Liv? Hvis det nu var Dig selv, der laa saadan og svømmede i Oceanet!

Under denne Monolog havde jeg uvilkaarlig rejst mig og nærmet mig Flasken. Fluen gjorde endnu de samme ubehændige Forsøg, men det gik tungere; thi den ene Vinge var blevet vaad. For at hjælpe den, hældede jeg Flasken, saa at nogle Draaber faldt paa Gulvet; men det dumme Dyr beholdt sin Plads midt i Flasken. Saa stak jeg en Stang Lak ned for at hjælpe den op; men Lakket naacde ikke helt ned til den, og jeg kunde hverken ved Ord eller Miner formaa den til at gjøre et Spring for at naa det. Endelig, da jeg ikke fandt andre Redningsredskaber, gik jeg ind til min Kone og laante to Strikkepinde, og med dem lykkedes det mig at hale Stakkelen op. Jeg bragte den hen i Vinduet, i Solen, og efter nogle Øjeblikkes Forløb blev den munter og fløj ud paa Gaden. ---

Nogle Aar efter døde jeg.

Min Sjæl kom hen til et Sted, hvor der ikke var Andet end Fluer, og da jeg saa paa mig selv, mærkede jeg, at jeg selv var blevet en Flue. I levende Live har jeg altid havt for Skik, naar jeg er kommen til et fremmed Sted, at henvende mig til en eller anden sat Person og spurgt ham, som der staar i Helte-digtet:

»Sig, Landsmand! hvilke Love,
Regering, Politi, Gudstjeneste og Tro
Er blandt de gode Folk, som denne Ø bebo?»

Det gjorde jeg ogsaa deroppe og gav mig til den Ende i Passiar med en alvorlig og adstadig Flue, der sad noget afsides med brændte Vinger, og som jeg antog for en Skolemester. Den sad og sugede paa et Stykke graat Papir, hvorpaa der engang havde været Sukker, men gjorde meget forekommende Plads for mig, da jeg nærmede mig. Gamle Folk holde gjerne af at fortælle om deres Skrøbeligheder, og for at faa Passiaren i Gang begyndte jeg med deltagende Tone at tale om dens brændte Vinger.

»Ja,« sagde den gamle Flue og rystede paa Hovedet, »det var et sandt Underværk, at jeg dengang blev frelst! Jeg laa allerede med mange Andre paa Baalet, og det blev antændt — men saa havde vort Parti vundet Sejr, og de ilede til og kom, lovet være Profeten! tidsnok for at redde os fra den forsmædelige Død.«

»Var der da Borgerkrig, Revolution?» spurgte jeg ivrig.

»Ih, nej, det var Religionsstriden! Har Du ikke hørt om den?»

Jeg maatte naturligvis tilstaa min Uvidenhed.

»Saadan voxer Ungdommen op!« sagde den gamle Flue; »jeg kommer nok til at melde Dig for Provsten og faa Dig dømt i Skolemulkt.«

»Lær mig hellere Noget,« bad jeg; »Du skal se, jeg er meget lærvillig.«

»Naa, ja; Du læser da Din Religionsbog, Du kjender vel den hellige Profets Lære?»

»Nej,« sagde jeg ængstelig.

»Ih, Du forstokkede Hedning! Gjorde jeg Dig Din Ret —«

»O, vise Mand,« bad jeg, »oplad mig Din Kundskabs Skat, at jeg maa blive undervist og troende!«

Den gamle Flue blev formildet ved disse Ord, strøg med Bagbenene Stumperne af sine Vinger, løftede alle sine Øjne andægtig mod Himlen og sagde:

»Vor store Profet levede for mange, mange Slægter siden. I sin Barndom og Ungdom var han en Flue som Du og jeg; men derpaa blev han kaaret til sit Folks Profet paa følgende vidunderlige Maade. Engang, da han fløj omkring paa Letsindighedens Vinger og fjasede med tanke-løse Kvinder, følte han sig pludselig greben af en uhyre Magt; det svimlede for ham, Alting blev mørkt, og da han kom til sig selv, laa han nedstyrtet i et gjennemsigtigt Ocean, der syntes at være indfattet i en Jord af Glas. Stormen gik over Bølgerne, sorte og truende rejste de sig med deres skummende Toppe og truede at begrave ham i Dybet. Da gik Bevidstheden om hans fore-gaaende Livs Tomhed og Intethed martrende gennem hans Sjæl, og angerfuld bad han: Store Aand! Red mig af denne Nød, og hele mit Liv vil jeg hellige til at udbrede Din Ære, lovprise Din store Naade og Barmhjertighed! — I samme

Nu hørte Stormen op, Bølgerne lagde sig til Ro, Oceanet laa blidt og smilende som et Barn. Dette varede en Stund, da foer en Lynstraale ud fra Skyerne, og han hørte en mægtig Stemme, der bød ham at sætte sig paa Lynstraalen. Men han kunde ikke gribe den, han kunde ikke ved egen Kraft hæve sig ud af Dybet. Da steg en uhyre Kæmpe ned fra Himlen, en Kæmpe af Jern, og Kæmpen greb ham med sine Jernarme og hævede ham op og bragte ham til Paradiset, hvor Solen evig skinner. I uendelig Salighed laa han der, halv bevidstløs, medens han hørte de Bud, han skulde bringe sit Folk. De staa i hans hellige Bøger, som Du saa ugudelig har forsømt at læse, men som jeg nok skal banke ind i Dig. Deraf skal Du erfare, hvilke Egenskaber Jernkæmpen har, og Du skal lære de Bønner, hvormed Du skal bede ham om hans Hjælp i Nøden. Det første Dogme er, at hans Arme ere af Staal; men det Parti, som vilde lade mig brænde, lærte, at Armene ere af simpelt Jern; men den Lære er nu forkættet, og Alle, som troede paa den, ere brændte.*

Min Affære med Fluen kom mig pludselig ibu; min Forvandling til Flue slog mig, og jeg raabte: »Den Historie kjender jeg! Jeg har jo været med! Den er skrækkelig overdreven! Det var mig, der slog Profeten ned i min Karaffel og senere trak ham op med min Kones Strikkepinde!«

»Vil Du ikke spise et Stykke Sukker?« spurgte den gamle Flue venlig. Jeg kunde ikke modstaa

Fluenaturen i mig, men gav mig begærlig til at suge paa det lille Korn, som den Gamle trillede hen til mig.

»Velbekomme Dig,« sagde han; »jeg gaar blot et lille Ærinde,« og med disse Ord vrikkede han afsted. Efter nogle Minuters Forløb kom han tilbage med en hel Skare Fluer, der vare opmarscherede i Rækker som Soldater, og uden at mæle et Ord toge de mig imellem sig og førte mig bort. Jeg blev bragt hen til et Sted, hvor en Mængde store, sorte, glinsende Fluer med alvorlige Miner sad i Kreds, og man sagde mig, at det var den gejstlige Inkquisition, og at jeg var anklaget for Vantro, Kætteri og Gudsbespottelse.

Sekretæren traadte frem og oplæste Klagen, hvori nøjagtig var anført Alt, hvad jeg havde sagt til den gamle, listige Slyngel, som havde angivet mig. Alle saa paa mig, som om de ikke kunde begribe den bundløse Fordærvelse, et saa ungt Gemyt som mit allerede var nedsunket i. Saa blev jeg arrig i Hovedet og raabte: »Ville I tro mig, naar I faa Syn for Sagn?«

De hviskede lidt sammen, hvorpaa den Ældste, en ærværdig graa Spyflue, sagde: »Unge Menneske! Din Forstokkethed synes os saare stor; men vi ville være langmodige, inden vi brænde Dig; vis os Vej, og vi følge.«

Saa førte jeg dem til mit forrige Hjem, viste dem Karaffen, Occanet, en Stang Lak, Mage til den, der havde ageret Lynstraale, min Kones to

Strikkepinde, item Pladsen i Vinduet, hvor Profeten havde ligget i Paradis.

»En Aabenbaring!« raabte Alle med een Mund; »her er det hellige Sted, som vi have søgt saa længe, og hvorom er skrevet saa mange tykke Bøger! Hertil skulle for Fremtiden alle troende Fluere valfarte!« — »Og Du,« sagde den Ældste til mig og trak mig tilside, »naar Du vil holde ren Mund og ikke forstyrre Folkets barnlige Tro, skal Du blive æret som Profet af anden Klasse, og der skal paa offentlig Bekostning blive skænket Dig et Stykke hvidt Sukker, som kan gjøre Dig til en holden Mand for hele Dit Liv.«

Et Øjeblik overvejede jeg, om jeg ikke skulde vælge Martyrkronen; men Tilbudet vinkede saa lokkende. Fristelsen var for stor, jeg gjorde, som mangan En har gjort før mig, jeg lod Fluerne tro, at Vandet i Karafien var Oceanet, og fik til Løn mit Sukker, »og det sidder jeg nu og gotter mig med.« —

